

ЗАВОД ЗА
ЗАШТИТУ
СПОМЕНИКА
КУЛТУРЕ
ВАЉЕВО

Милована Глишића 2
14 000 Ваљево
Србија
Тел/факс. 014/3522-689, 3519-656
ж.р. 840-227664-16
e-mail: office@vaza.co.rs

Министарство грађевинарства, саобраћаја
и инфраструктуре
Немањина 22-26
Београд

Број:

Датум:

Број предмета: **ROP-MSGI-8207-LOC-1/2020**

На основу чл. 99. став 2. тачка 1) и 100. став 1. Закона о културним добрима („Сл. гласник РС" бр. 71/94, 52/2011 - др. закони, 99/2011 - др. закон и 6/2020 - др. закон) а у вези члана 86 Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", бр. 72/2009, 81/2009 - испр., 64/2010 - одлука УС, 24/2011, 121/2012, 42/2013 - одлука УС, 50/2013 - одлука УС, 98/2013 - одлука УС, 132/2014, 145/2014, 83/2018, 31/2019, 37/2019), Правилника о поступку спровођења обједињене процедуре електронским путем („Службени гласник РС" бр. 68/2019) и Уредбе о локацијским условима („Службени гласник РС", бр. 35/15, 114/15 и 117/2017) Завод за заштиту споменика културе „Ваљево“ утврђује:

**услове за изградњу
државног пута IB реда бр. 27, Лозница-Ваљево-Лазаревац, деоница:Иверак-
Лајковац (петља на аутопуту Е-763 Београд-Пожега)**

На самој траси државног пута I -b реда бр.27, Лозница – Ваљево – Лазаревац, деоница Иверак – Лајковац или у непосредној близини налазе се следећа археолошка налазишта и евидентирани објекти (Мапа 1, 2 и 3):

ид. број	47	надморска висина	110
назив	Рајковачки кључ	класа локалитета	рурална насебина
место	Непричава	врста локалитета	вила рустика
општина	Лајковац	површина локалитета	0,4
х координата	0	континуитет налаза	једна зона
у координата	0	датовање	4 не
тип рељефа	друга речна тераса	културна припадност	провинцијска
		период	позна антика
		вишеслојни локалитет	
напомена	Остаци мање римске виле рустика, налази опеке камена и керамике.		
ид. број	1049	надморска висина	110
назив	Пакаљ	класа локалитета	рурална насебина
место	Непричава	врста локалитета	неопредељен
општина	Лајковац	површина локалитета	6
х координата	0	континуитет налаза	једна зона
у координата	0	датовање	4 не
тип рељефа	прва речна тераса	културна припадност	провинцијска

		период		позна антика	
		вишеслојни локалитет			
ид. број	1040				
назив	Врело	класа	култно место		
место	Дивци	врста	цркваса не крополо		
општина	Ваљево	максимална	100		
катастарска	00	максимална	200		
х координата	0	површина	2		
у координата	0	датовање	нн		
тип земљиштанема		културна	неопредељен		
геолошка подлога		нб	период	средњи век	
тип рељефа	друга речна тераса	вишеслојни			
надморска висина	137	поузданост информације	3		
напомена	постојали су остаци зиדיва цркве, старог гробља. Није могуће зтврдити површину на којој се простире старо гробље. Део покривен савременим гробним местима.				

Илића воденица

село Непричава

Општина Лајковац

Lat/Lon: 44° 21' 05.2520" N, 20° 06' 10.5897" E)

Највећа очувана воденица која је у функцији. Меље са 10 каменова. Потребно је очувати воденицу у функцији, заједно са јазом преко кога се снабдева водом. Воденице имају велики значај за туризам општине Лајковац.

У широј околини државног пута I -b реда бр.27, Лозница – Ваљево – Лазаревац, деоница Иверак – Лајковац налазе се следећи објекти

:

УТВРЂЕНА НЕПОКРЕТНА КУЛТУРНА ДОБРА

1. ЦРКВА ПРЕНОСА МОШТИЈУ СВ. НИКОЛЕ И СТАРЕ ШКОЛЕ У РАБРОВИЦИ, село Дивци
2. МАРКОВА ЦРКВА, село Маркова Црква
3. КУЋА ИЛИЋА, село Непричава
4. КОНАК ЂУКИЋА, село Ратковац
5. КОНАК МАРКОВИЋА, село Ратковац
6. ВОДЕНИЦА И ВАЉАРИЦА СРЕТЕНОВИЋА, село Маркова Црква
7. КУМОВА ВОДЕНИЦА, МАРКОВА ЦРКВА село Маркова Црква

ЕВИДЕНТИРАНА НЕПОКРЕТНА КУЛТУРНА ДОБРА

1. КУЋА ЕЛИЗАБЕТ МИЛБАНК, село Словац
2. СТАРИ ГВОЗДЕНИ МОСТ, село Словац
3. ИЛИЋА ВОДЕНИЦА, село Непричава

4. КУМОВА ВОДЕНИЦА, МАРКОВА ЦРКВА село Маркова Црква

АРХЕОЛОШКИ ЛОКАЛИТЕТИ (МАПА 1, 2, 3):

ид. број	46	надморска висина	200
назив	Старо село	класа локалитета	рурална насеобина
место	Степање	врста локалитета	вила рустика
општина	Лајковац	површина локалитета	0,3
х координата	0	континуитет налаза	једна зона
у координата	0	датовање	4 не
тип рељефа	падина брда	културна припадност	провинцијска
		период	позна антика
		вишеслојни локалитет	
напомена	Велики број покретних налаза. Локалитет пресечен сеоским путем.		
напомена	Остаци мање виле рустика, налази опеке камена и керамике.		

ид. број	812	надморска висина	162
назив	Каменолом	класа локалитета	насеље
место	Непричаваи	врста локалитета	насеље збијеног типа
општина	Лајковац	површина локалитета	1
х координата	0	континуитет налаза	једна зона
у координата	0	датовање	Д
тип рељефа	друга речна тераса	културна припадност	винчанска култура
		период	неолит
		вишеслојни локалитет	

1. **напомена** Илића Брдо, село Непричава, неолитско насеље (Винча В2/С и Винча О). Локалитет је у великој мери девастиран услед развоја индустрије креча Д.Туцовић, Лајковац 70-их година XX века. Године 1979. Интактни део локалитета је делимично истражен.

назив	Мађарско гробље	класа локалитета	култно место
место	Степање	врста локалитета	некропола са стећцима
општина	Лајковац	површина локалитета	0,4
х координата	0	континуитет налаза	једна зона
у координата	0	датовање	15
тип рељефа	падина брда	културна припадност	српска
		период	средњи век
		вишеслојни локалитет	

напомена	група обрађених стећака		
ид. број	1004	надморска висина	300
назив	Јеринин град	класа локалитета	војна инфраструктура
место	Словац	врста локалитета	војно утврђење
општина	Лајковац	површина локалитета	0,4
х координата	0	континуитет налаза	једна зона
у координата	0	датовање	15
тип рељефа	врх брда	културна припадност	Угарска
		период	средњи век
		вишеслојни локалитет	

напомена: . Средњевековно утврђење Димензије основе Са 3 куле 40 x 60м.

ид. број	1048	надморска висина	110
назив	Грба	класа локалитета	насеље

место Непричава
општина Лајковац
х координата 0
у координата 0
тип рељефа друга речна тераса

врста локалитета трг
површина локалитета 5
континуитет налаза једна зона
датовање 14 не
културна припадност угарска-српска
период средњи век
вишеслојни локалитет

напомена На овом месту се вероватно налази средњовековни трг Непричава можда и земљано утврђење, који се помиње у историјским изворима из 14. и 15 века.

ид. број 1051
назив Потес
место Рубрибреза
општина Лајковац
х координата 0
у координата 0
тип рељефа друга речна тераса

надморска висина 110
класа локалитета рурална насеобина
врста локалитета неопредељен
површина локалитета 6,4
континуитет налаза једна зона
датовање 4 не
културна припадност провинцијска
период позна антика
вишеслојни локалитет

1. **напомена** Локалитет Потес, село Непричава, вишеслојно археолошко налазиште, бронзано доба, гвоздено доба, антика. Локалитет се налази између постојећег пута Лајковац- Ваљево и реке Колубаре. Локалитет је делимично истражен у оквиру заштитних археолошких истраживања која су вршена због извођења грађевинских радова на Коридору 11, деоница Лајковац-Уб. Покретни археолошки материјал евидентиран је и на другој страни реке Колубаре, преко пута локалитета Потес.

ид. број 23
назив Обарци
место Вировци
општина Мионица
катастарска 22
х координата 4,907572E+09
у координата 7,428269E+09
тип земљишта Планосол, Лувисолс
геолошка подлога
тип рељефа друга речна тераса
надморска висина 140

класа рурална насеобина
врста неопредељен
максимална 50
максимална 50
површина 0,4
датовање 4 не
културна провинцијска
нб **период** позна антика
вишеслојни
поузданост информације 4

ид. број 803

назив Доња Грабовица
место Доња Грабовица
општина Ваљево
катастарска 01
х координата 0
у координата 0
тип земљишта Планосол, Лувисолс
геолошка подлога
тип рељефа друга речна тераса
надморска висина 180

класа насеље
врста неопредељен
максимална 100
максимална 100
површина 1
датовање нн
културна винчанска култура
нб **период** неолит
вишеслојни
поузданост информације 5

напомена
ид. број 805
назив Парлог

класа рурална насеобина

место	Горић	врста	насеље збијеног типа
општина	Ваљево	максимална	100
катастарска	01	максимална	200
х координата	0	површина	2
у координата	0	датовање	Д
тип земљишта	Планосол, Лувисолс	културна	винчанска култура
геолошка подлога		нб	период неолит
тип рељефа	друга речна тераса	вишеслојни	
надморска висина	60	поузданост информације	5
напомена	.		

ид. број 1037

назив	Мађарско гробље	класа	гробље
место	Дивци	врста	некропола
општина	Ваљево	максимална	100
катастарска	00	максимална	100
х координата	0	површина	1
у координата	0	датовање	17
тип земљишта	нема	културна	српска
геолошка подлога		нб	период османски период
тип рељефа	прва речна тераса	вишеслојни	
надморска висина	200	поузданост информације	2
напомена	није прецизно лоциран		

ид. број 1042

назив	Црквина	класа	култно место
место	В.Лозница	врста	цркваса не крополо
општина	Ваљево	максимална	50
катастарска	оо	максимална	100
х координата	7,42579E+09	површина	0
у координата	4,909366E+09	датовање	нн
тип земљишта	нема	културна	српска
геолошка подлога		нб	период средњи век
тип рељефа	увала	вишеслојни	
надморска висина	150	поузданост информације	5
напомена			

ид. број 1043

назив	Црквенац	класа	култно место
место	Попучке	врста	цркваса не крополо
општина	Ваљево	максимална	50
катастарска	оо	максимална	100
х координата	0	површина	0,5
у координата	0	датовање	нн
тип земљишта	нема	културна	српска
геолошка подлога		нб	период средњи век
тип рељефа	увала	вишеслојни	
надморска висина	190	поузданост информације	5
напомена	Локација није прецизна		

ид. број 1044

назив	Кућишта	класа	рурална насебина
--------------	---------	--------------	------------------

место	Кланица	врста	неопредељен
општина	Ваљево	максимална	150
катастарска	00	максимална	300
х координата	0	површина	4
у координата	0	датовање	00
тип земљиштанема		културна	неопредељен
геолошка подлога		нб	период средњи век
тип рељефа	врх брда	вишеслојни	
надморска висина	270	поузданост информације	4

напомена

АРЕХОЛОШКА НАЛАЗИШТА

Према евиденцији ваљевског завода на пројектованој траси пута, или непосредној близини налазе се три археолошка налазишта. На овом локалитетима у складу са одредбама закона о културним добрима потребно је пре почетка радова предузети заштитна археолошка истраживања.

Због недостатка средстава, на планираној траси државног пута није вршена површинска проспекција терена, односно рекогносцирање на потесу од села Словац до Иверка. Тако да за овај део деонеци немамо потпуно поуздане информације.

У циљу утврђивања прецизнијих мера заштите неопходно је пре извођења било каквих земљаних или грађевинских радова извршити рекогносцирање са сондажним истраживањем предметног простора и забележити податке који указују на могућа налазишта. Треба узети у обзир и временски период рекогносцирања, јер вегетација и пољопривредне културе отежавају прегледност терена.

Поред рекогносцирања, неопходна је и примена савремених мултидисциплинарних метода истраживања-георадар, геоелектрика које омогућавају ефикасније дефинисање археолошке ситуације на терену брже се дефинише простор који се истражује, што знатно штеди време и средства потребна за истраживања.

Уколико се за потребе предметне деонице планирају позајмишта земље и депоније, систем одводњавања аутопута, изградња заштитних зидова дуж трасе, надвожњака, подвожњака и мостова, јасно је да ће земљаним радовима бити девастирани археолошки локалитети који нису наведени као директно угрожени будућим коридором. Сходно Закону о културним добрима за све земљане и друге радове који су везани за изградњу аутопута, тако и за оне који нису на траси неопходно је обезбедити стални археолошки надзор.

Битно је да се приликом планирања и усаглашавања радова истраживачима омогући довољно времена за заштитна истраживања и прикупљања налаза.

Мере заштите:

Инвеститор је у обавези да:

2. Обезбеди средства за рекогносцирање, претходна истраживања и валоризацију простора на основу чега би се утврдиле вредности добара која уживају претходну заштиту. Поред рекогносцирања, неопходна је и примена мултидисциплинарних метода истраживања-георадар, геоелектрика које омогућавају ефикасније дефинисање археолошке ситуације на терену;
3. Благовремено обавести надлежни Завод за заштиту споменика културе из Ваљева о динамици радова и почетку свих земљаних радова на планираној траси;
4. Обавезна су заштитна сондажна ископавања на позајмиштима и депонијама земље у оквиру коридора;
5. Све грађевинске и друге активности са обе стране коридора пута, посебно на местима где се врши уклањање земље или врше ископи, денивелација, насипи и други земљани и грађевински радови, без обзира на дубину, подлежу условима и мерама заштите надлежног завода за заштиту споменика културе, уз обавезно присуство и контролу археолога који ће вршити стални надзор над извођењем грађевинских и других радова;
6. Ако у току извођења земљаних, грађевинских и других радова наиђе на археолошка налазишта или археолошке предмете, одмах, без одлагања прекине радове и обавести надлежни завод за заштиту споменика културе и да предузме мере да се налаз не уништи и не оштети и да се сачува на месту и положају у коме је откривен;
7. Обезбеди средства за археолошка истраживања, израду документације, чување, публикување и излагање евентуалних археолошких налаза до предаје истих на чување надлежној установи заштите, пре извођења земљаних радова;
8. Обезбеди услове за несметано обављање заштитних археолошких истраживања на угроженим површинама а који се односе на регулисане имовинско-правне односе инвеститора са власницима парцела;
9. У случају открића значајних остатака непокретних културних добара, инвеститор је у обавези да предвиди измену пројекта и дислокацију објекта;

10. Археолошки локалитети се не смеју уништавати и на њима вршити неовлашћено прекопавања, ископавања и дубока заоравања (преко 30 цм).

11. У случају трајног уништавања или нарушавања археолошког локалитета због инвестиционих радова, спроводи се заштитно ископавање о трошку инвеститора.

12. (члан 110. Закона о културним добрима)

13. У непосредној близини археолошких локалитета инвестициони радови спроводе се уз повећане мере опреза и присуство и контролу надлежних служби заштите.(Завода за заштиту споменика културе “Ваљево”)

14. Уколико би се током радова наишло на археолошке предмете извођач радова је дужан да одмах, без одлагања прекине радове и обавести надлежни Завод за заштиту споменика културе и да предузме мере да се налаз не уништи и не оштети, те да се сачува на месту и у полажају у коме је откривен (члан 109. ст.1 Закона о културним добрима).

15. Забрањује се привремено или трајно депоновање смећа камена и јаловине на и у близини археолошких локалитета.

16. Дозвољава се инфраструктурно опремање простора археолошких локалитета и његово уруђење према посебним условима и стручним мишљењима које доноси Завода за заштиту споменика културе “Ваљево”.

17. Забрањено је вађење и одвожење камена, земље и грађевинског материјала са археолошких локалита.

18. Обезбеди средства за израду елабората и пројекта и извођење радова на дислокацији, конзервацији и презентацији откривеног добра, односно реконструкцији објекта народне архитектуре. Елаборати и пројекти за извођење радова на дислокацији, конзервацији и презентацији израђују се у свему према условима Републичког завода за заштиту споменика културе о чувању, одржавању и коришћењу културног добра;

19. Обезбеди средства за обављање стручне опсервације непокретног културног добра и обављање претходних истраживања, ако се при градњи појединих инфраструктурних система не могу заобићи непокретна културна добра;
20. До утврђивања мера техничке заштите постојећих непокретних културних добара и њихове околине, не смеју се вршити активности изградње и уређења непосредне околине без претходне сагласности Републичког завода за заштиту споменика културе;
21. Обезбеди средства за дислокацију, реконструкцију и ревитализацију угрожених споменика народног градитељства у оквиру амбијенталне средине-етно парка;
22. Сва урбанистичка и техничка документација споменика народног градитељства мора се радити у складу са условима и мерама заштите утврђеним од стране надлежних завода за заштиту споменика културе;
23. Сакралне споменике чувати *in situ*, а програмом заштите дефинисати ревитализацију и уређење споменика;
24. Црква са околином подлеже највишем степену заштите применом конзерваторских мера и очувањем аутентичности, карактеристичних елемената архитектуре, габарита, декоративних елемената екстеријера и ентеријера;
25. Конзерваторско-рестаураторске радове на сликарству могу вршити само овлашћена лица, у складу са Законом о културним добрима;
26. НКД који се штите на основу самог Закона, као и евидентирани објекти (у даљем тексту: културно добро под претходном заштитом) у погледу издавања Решења о условима за предузимање мера техничке заштите у потпуности се третирају као утврђена НКД сагласно одредбама Закона о културним добрима.
27. Евидентирани објекти немају дефинисану заштићену околину. У тренутку утврђивања евидентираних објеката Одлуком се утврђује заштићена околина и од тог тренутка наступа обавеза за власнике односно кориснике објеката на утврђеним парцелама.
28. Сеоска гробља и знаменита места-идентификација сеоских гробаља; уколико су сеоска гробља изван функције сахрањивања чувати их као меморијалне, парковке уређене површине; највреднија гробна обележја презентовати посебно;

**директор Завода за заштиту споменика културе „Ваљево“
др Ксенија Стевановић**